

7-11005

20-02-2017

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : 84832410 - 610 [17/18] - E.17256
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 27/01/2017 tarihli ve 43452547-120.07-80307 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan Diyarbakır Milletvekili Sibel YİĞİTALP tarafından verilen 7/11005 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.


Nihat ZEYBEKCI
Bakan

EK:
Cevap yazısı (3 sayfa)

"Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır."

T.C. Ekonomi Bakanlığı Hukuk Müşavirliği
Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530 Çankaya/Ankara

Ayrıntılı Bilgi İçin: Hatice ÇAĞLAR - Hukuk Müşaviri

Telefon: 2049480

Faks: 03122048641

E-mail: caglarh@ekonomi.gov.tr

Elektronik Ağ: www.ekonomi.gov.tr

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Diyarbakır Milletvekili Sn. Sibel YİĞİTALP tarafından verilen 7/11005 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplarımız:

Ekonomi Bakanlığı tarafından ülkemizin ihtiyaçlarını karşılayacak ve belirlenmiş hedeflere ulaşmamızı sağlayacak doğru ve cazip teşvik politikaları oluşturulmaya ve uygulanmaya devam edilmektedir. Bu kapsamda, geçtiğimiz dönemde yatırım harcamalarını artırmak ve böylece özel sektör yatırımlarına hız vermek amacıyla 2 temel politika ortaya konmuştur. Bunlardan ilki Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi, diğeri ise mevcut Yatırım Teşvik Sistemimizin etkinliğinin artırılmasına yönelik mevzuat düzenlemesidir.

1- Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemine Yönelik Çalışmalar

Tarihimizde ilk kez uygulanacak bu yeni teşvik modeline ilişkin hususları da ihtiva eden 6745 Sayılı Kanun, 7 Eylül tarihinde yürürlüğe girmiştir. Konuya ilişkin ikincil mevzuat olan ve proje bazlı yatırım teşviklerine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Bakanlar Kurulu Kararnamesi ise 26 Aralık 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu yeni model ile ülkemizin mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarının karşılanmasına, arz güvenliğinin sağlanmasına, dışa bağımlılığın azaltılmasına ve teknolojik dönüşümün gerçekleştirilmesine yönelik olarak yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımların proje bazlı olarak desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Proje bazlı olarak desteklenecek yatırım projeleri ile bu projelere yönelik, vergi, sigorta, istihdam, enerji, faiz, Ar-Ge, pazarlama, satın alma gibi konulardaki her türlü teşvik, destek ve imtiyazın, tespit edilecek yerli ve yabancı şirketlerle en şeffaf şekilde yapılacak görüşmeler neticesinde belirlenmesi ve belirlenen tüm şartların; gerek sektör bazında gerekse de firma bazında yasal düzenlemelerle sonuçlandırılması öngörülmektedir.

Belirlenen stratejik sektörler ve kapasitelerde üretim yapmaya istekli olan yerli ve yabancı yatırımcılar ile yatırımın büyüklüğü, getireceği teknoloji, sağlayacağı katma değer, oluşacak istihdam ve ihracat potansiyeli gibi kriterleri gözeterek yapılacak görüşmeler sonucunda, Türkiye'ye önemli bir katkı sağlayacağına kanaat getirilen projeler için öngörülen destekleri ayrı bir Bakanlar Kurulu Kararı ile uygulanacaktır.

Arz güvenliğimizin sağlanmasının yanı sıra teknoloji yatırımları açısından ülkemizin bir cazibe merkezi olmasını da özendireceği öngörülen bu yeni teşvik modelinin yaratacağı olumlu yatırım ve üretim ivmesi ile birlikte ciddi bir ihracat ve gelir artışının sağlanması hedeflenmektedir.

2- Mevcut Yatırım Teşvik Sisteminin Etkinliğinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar

Yatırım teşvik sisteminin daha etkin, verimli işlemesi ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu alanlardaki yatırımların artırılması amacıyla özel sektörden gelen talepler ve yatırımcıların ihtiyaçları doğrultusunda mevcut teşvik sisteminde önemli değişiklikler gerçekleştirilmiş ve 5 Ekim 2016 tarihinde yürürlüğe konmuştur. Bu kapsamda yapılan değişiklikler şu şekilde özetlenebilir:

- a. Yatırıma Katkı Tutarının Yatırım Döneminde Diğer Kazançlara Uygulanacak Oranının

Yükseltilmesi

Öncelikle, vergi indirimi desteğinin etkinliğinin artırılmasına ilişkin önemli bir düzenleme uygulamaya konmuştur. Önceki uygulamada, yeni yatırımlardan kazanç elde edilmesinin zaman alması nedeniyle, işletme döneminde kullanılan vergi indirimi hakkı uzun yıllar içerisinde tüketilebilmekte ve bu nedenle desteğin reel tutarı azalmaktaydı.

Yapılan yeni düzenleme ile yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilecek kazançlara uygulanacak oranı tüm bölgelerde %80'e çıkartılarak yatırımcıların vergi indirimi desteğinden daha kısa sürede yararlanabilmesi sağlanmış ve desteğin etkinliği artırılmıştır. Ayrıca, yatırımcıların yatırım döneminde elde ettikleri bu finansman imkânını, belgeye konu yatırımlarına kanalize ederek yatırımlarını beklenenden daha önce faaliyete geçirmeleri sağlanmıştır.

b. Avantajlı Desteklerin Oran ve Sürelerinin Kalıcı Hale Getirilmesi

Bilindiği üzere, yatırımcıların vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından yararlandıkları yüksek destek oran ve süreleri 31.12.2016 tarihinden sonra başlanılacak yatırımlar için düşmesi öngörülmüştür. Örneğin, Vergi İndiriminde yatırıma katkı oranları bölgeler itibarıyla 5 ila 15 puan arasında düşecek, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği süreleri ise 1. ve 2. bölgede kalkacak, diğer bölgelerde de 1 ila 3 yıl arasında azalacaktı.

Yapılan düzenleme ile 31.12.2016 tarihine kadar başlanılacak yatırımlar için hâlihazırda geçerli olan avantajlı vergi indirimi oranları ile sigorta primi işveren hissesi desteği sürelerinin kalıcı olması sağlanmıştır.

c. Orta Yüksek Teknolojili Yatırımların Daha Avantajlı Olarak Desteklenmesi

Sanayimizde yapısal dönüşümü sağlayacak ve rekabet gücümüzü artıracak OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre "orta-yüksek teknolojili" sanayi sınıfında yer alan motorlu kara taşıtları imalatı, makine imalatı, kimyasal madde imalatı gibi daha çok gelişmiş bölgelerde yoğunlaşan, teknolojisi görece daha yüksek olan seçilmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırımları 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde yer alsalar dahi 4 üncü bölge destek oran ve sürelerinden yararlanma imkânı sağlanmıştır.

Yapılan düzenlemelerin sanayi sektöründeki düşük katma değerli üretim, ithalat ve ihracat yapısının dönüştürülmesi yoluyla dünya ticaretine uyum sağlayabilen sürdürülebilir bir imalat sanayii yapısı, sürdürülebilir cari açık ve sürdürülebilir büyüme hedeflerine ulaşılması yönünde katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Bununla birlikte, mevcut karar döneminde (20 Haziran 2012 – 31 Aralık 2016) düzenlenen teşvik belgelerinde bir önceki 54 aylık döneme (08 Aralık 2007 – 19 Haziran 2012) göre; adet bazında %49'luk, öngörülen sabit yatırım tutarında %124'lük, öngörülen istihdamda da %49'luk bir artış sağlanmıştır.

2015 ve 2016 yıllarında düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde tarihi zirvelere ulaşılmıştır. 2016 yılında 5.161 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, söz konusu belgelerde öngörülen sabit yatırım tutarı 97,8 milyar TL, öngörülen istihdam 141.356 kişidir. 2016 yılı, düzenlenen belge adedi açısından şimdiye kadar ulaşılan en yüksek seviye olurken, 97,8 milyar TL tutarındaki sabit yatırım da 2015 yılında ulaşılan 99,1 milyar TL'den sonra ulaşılan en yüksek seviyedir.

KOBİ'lerimizin yaşadığı en önemli sorunlardan biri ucuz kredi temininden ziyade finansal sisteme erişim olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaşadıkları erişim zorluğunun temelinde ise teminat yapılarının zayıf olması yatmaktadır. Bu durum, kredi büyüme hızındaki durgunluğun önemli nedenlerinden birisi olarak görülmektedir.

Bu çerçevede, Kredi Garanti Fonu (KGF) ve Türk Eximbank arasında imzalanan protokolle ihracatçı KOBİ'lere Hazine kefaletiyle kullanılacak Eximbank kredilerinin %100'ü KGF teminatı kapsamına alınmaya başlanacaktır. Böylece kapasitesinden daha fazla sipariş alıp müşterisine satış yapmak isteyen ihracatçıların teminat ihtiyaçları %100 giderilerek Eximbank kredilerinden yararlanması konusunda gerekli adımlar atılmıştır.

Hazine destekli kefaletlerde ticari bankalar için %85 olarak belirlenen bu oranın, sadece Türk Eximbank için %100 olarak tanımlanmasının ihracatçılarımıza büyük avantaj sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bundan sonra başta KOBİ'ler olmak üzere tüm ihracatçılarımızın, KGF kefaleti ile ihtiyaç duydukları finansmana daha kolay ulaşabilmeleri sağlanacaktır.

Bir ülkenin refah göstergesi olarak en yaygın kullanılan gösterge kişi başına GSYH verisidir. Bu kapsamda 2002 yılında 3.581 ABD Doları olan Türkiye'nin kişi başına GSYH tutarı 2015 yılında 11.014 dolara ulaşmıştır. Yani kişi başına GSYH 2002-2015 yılları arasında yıllık ortalama %9 artış göstermiştir. Ayrıca yine asgari ücretlerde 2016 yılında %30 artış yapılarak, asgari ücret 1.300 TL'ye yükseltilmiştir. Aileleriyle birlikte 20 milyon kişiye olumlu katkı yapan asgari ücret artışı, alt gelir grubunun refah düzeyini artırmak adına önemli bir politika olmuştur.

Diğer taraftan kredi borcunu ödeyemeyen kişilerin kullandıkları kredilerin toplam kredilere olan oranı incelendiğinde BDDK verilerine göre 2016 yılı Aralık ayında Takipteki Alacaklar/Toplam Nakdi Krediler oranının %3,23 olduğu görülmektedir. 2015 yılı Aralık ayında ise bu oranın %3,09 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla kredi takip oranlarında yalnızca 0,14 puanlık bir artış yaşanmış olup söz konusu rasyo yatay bir seyir izlemiştir. 2003 yılı Ocak ayında ise takipteki kredilerin oranının %17,03 olduğu görülmektedir. Yani kişi başına GSYH tutarı 2002 yılından bugüne kadar yıllık ortalama %9 artarken, takipteki kredilerin oranı %17,03'den %3,23 seviyesine gerilemiştir.

Öte yandan, üretim ve istihdam artışını sağlayan politikalar ilerleyen dönemlerde kişi başına gelirden daha yüksek artışları sağlayacaktır. Bu artışı sağlamak amacıyla Bakanlığımız bünyesinde üretime yönelik teşvik politikaları, yatırım destekleri, küresel ticarete ihracatımızın payını artırmaya yönelik ihracat politikaları yürütülmektedir. Ayrıca yapılan ve yapılacak ticaret anlaşmaları ile Türkiye'nin küresel pazarda rekabetçiliği artırılmaya çalışılmakta, ihracat ağı genişletilmektedir. Tüm bu politikaların ülkemizde istihdam sağlayıcı ve gelir artırıcı dolayısıyla da refah seviyesini yükseltici etkisi bulunmaktadır.

Diğer taraftan, finansal kesim dışındaki firmaların döviz varlık ve yükümlülükleri ile Net Döviz Rezervlerine ilişkin bilgiler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)'nden temin edilebilir.